

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Fortunæ humanæ debilia fundamenta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

Ac, ne erremus in vocabulo, apud stolidos, idem est felicitas, quod *Fortuna*; quæ differunt plurimum, apud sapientes. *Quia Fortuna potest esse mala; felicitas autem si mala fuerit, felicitas non erit. Dicunt Philosophi, quod felicitas est, quam boni habent, præcedentibus meritis. Fortuna vero est, que dicitur bona, sine ullo examine meritum, fortuito accidit hominibus & bonis & malis, unde etiam Fortuna nominatur. Quo modo ergo bona est, que sine ullo iudicio venit & ad bonos & ad malos, velut cæca & in quoslibet irruens? Sed demus hoc vulgo, & Fortunam vocemus felicitatem; videamus autem, quanam illa sit, & quam præclara felicitas? & an non sit, præ illa verâ atq; sempiternâ meritò contemnendâ? immo an non calamitas præoptanda? Siquidem ipsa, que in rebus humanis vocatur felicitas, plus est timenda, quam miseria. Quandoquidem miseria plerumq; affert ex tribulatione fructum bonum; felicitas autem corrumpit animum peruersa securitate, & dat locum diabolo tentatori. Sed hanc causam, secundò iam loco, attigimus. Ad quam etiam pertinet, quòd homines, ut ærumnis molliuntur, ita prosperitate fiant duriores. Unde, quem in hac quæstione iudicem elegimus, idem Augustinus iubet nos, non intendere in homines, qui prosperantur in hoc seculo felicitate falsa atq; ventosa & prorsus seductoria: ubi nihil aliud nutriunt, nisi superbiam, & cor eorum congelascit aduersus Deum, & fit durum aduersus imbrem gratiæ ipsius, ne fructum ferat. Presumentes enim, omnia sibi abundare, que videntur huic vitæ necessaria, & ultra quam necessaria extolluntur. Et cum sint homines, per iniquitatem, inferiores omnibus hominibus, per superbiam, superiores se putant omnibus hominibus. Atq; utinam, vel sicut alios homines se esse deputarent.*

Quidnam igitur est felicitas illa seductoria? quid *Fortuna* tam bella, quæ, apud mortales, adeò multum valet, ut dicta sit, *omnipotens*? In primis copia diuitiarum: deinde magnitudo honoris; potentia; nomen illustre & clarum; corporis robusta valetudo; amici; & quidquid optant humana vota. Quod ad diuitias attinet, finxerunt sanè Xenophon Atheniensis, & Callistonicus Thebanus *Fortuna* simulachrum Plutum infantem gremio gestantis. Atqui Plutum *Fortuna* pluribus ostentat, quam donat: alluciendo fascinat, non locupletat. Hinc *Fortuna*, apud Romanos, *Viscera* dicta, quòd homines eminus capter; & adeò quidem, ut *Fortuna* aureæ effigies in cubiculis Principum olim poni soleret, quæ ipsdem morientibus, in successorum manus traderetur. Sic

R r 2 enim

I V.

S. Aug. l. 4. de ciuit. cap. 18.

S. August. in Psal. 68.

S. August. in Psal. 124.

V.

Pausan. in Bœoticis,

enim de Antonino Pio moriente Iulius Capitolinus scribit : *Tertia die, cum se grauari videret, M. Antonino Rempub. & filiam, presentibus Prefectis, commendauit, Fortunamq; auream, qua in Principum cubiculo poni solebat, transferri ad eum iussit.* Et de Seuero Spartianus. *Fortunam regiam, qua comitari Principes, & in cubiculis poni solebat, geminare statuerat, ut sacratissimum simulacrum utriq; relinqueret filiorum: sed cum videret, se perurgeri, sub horam moris dixisse fertur, ut alternis, apud filios Imperatores, in cubiculis poneretur.* Igitur seruabatur, fortuna aurea, in Imperatorum cubiculis, quasi regni fatum; quasi Palladium quoddam, quasi Dea felicitatis: sed Dea inconstans, vaga, leuis.

VI.

Itaque, sicut illa in caelo est aeterna, ita haec diaria est felicitas, & trallaticia; quae, in statua sua, aurea, reipsa viuea est, cum splendet, frangitur. Quod testantur complures. Tacitus ait: *Nihil rerum mortalium tam instabile & fluxum est, quam potentia non sua uinxa.* aded, ut Fortunam citius reperias, quam retineas. Ad stipulatur Philo his verbis: *Nihil est, quod mortales tanto affectu desiderant, re ipsa nihil: sed umbra, aut aura, antequam subsistat, praetercurrens.* Accedit, & recedit, Euripis, & astibus maris similis. Subscribit & Dio, quo teste, Seianus luculentum Fortune ludibrium, Fortunam Seruij Tullij, quam domi superstitiosè habitam libationibus & sacrificijs colebat, repente vidit se auertentem, expertus postea, quod in imagine vidit prius. Sed, ante omnes, graphicè Seneca, *Omnia, inquit, ista, qua vos tumidos, & supra humana elatos obliuisci cogunt nostra fragilitatis, qua ferreis claustris armati: qua ex alieno sanguine raptam vestram defenditis: propter qua classes cruentaturas maria deducitis: propter qua quassatis vrbes, ignari quantum telorum in aduersos Fortuna comparet: propter qua, ruptis toties affinitatis, amicitia collegij faderibus, inter contendentes duos, terrarum orbis elisus est. Non sunt vestra, in depositi causa sunt; iam iamq; ad alium Dominum spectantia: aut hostis illa, aut hostilis animi successor inuadet.* Sed audiamus iterum iudicem Augustinum, cuius haec sunt: *Non nos vel filios nostros felices diuitia terrena faciunt: qua nobis uiuentibus amittenda sunt; vel a quibus nescimus, vel forte a quibus nolumus possidenda. Sed Deus felices facit, qui est vera opulencia mentium.* Verè Poëta.

Fortuna immeritos auget honoribus.

Fortuna innocuos cladibus afficit.

Iustos illa viros pauperie grauatur,

Indignos eadem diuitijs beat,

Quæ.